Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
12 februari 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/37685

Opgesteld door
DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Programma Luchtruimherziening

Beslistermijn
20-02-2025

Bijlage(n)
4

Aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat

nota

Kamerbrief Programma Luchtruimherziening: Publicatie Schetsontwerp en Startnotitie Hoger Naderen

Aanleiding

Via bijgaande brief en de bijgevoegde documenten informeert u de Tweede Kamer over de plannen voor de luchtruimherziening, die zijn aangekondigd in het Regeerprogramma. Allereerst het Schetsontwerp voor de nieuwe luchtruimindeling. Conform toezeggingen in het recente Commissie Debat Luchtvaart (4 februari jl.) gaat de brief ook in op de daarbij voorziene participatie en de externe commissie. Ten tweede, de effectanalyse op het Schetsontwerp door NLR. Tot slot de Startnotitie Hoger Naderen gericht op verbeteringen van de leefomgeving rond luchthavens. Alle documenten worden door u gezamenlijk met de staatssecretaris van Defensie aan de Kamer verstuurd.

Geadviseerd besluit

Instemmen met bijgevoegde Kamerbrief door deze te ondertekenen en deze na akkoord van de staatssecretaris van Defensie te verzenden.

Kernpunten

- Het Schetsontwerp beschrijft de nieuwe luchtruimindeling met de noodzakelijke en urgente inpassing van een uitbreiding van het noordelijke militaire oefengebied. Ook wordt de toekomstige implementatie van Hoger Naderen projecten voor verbetering van de leefomgevingskwaliteit rond luchthavens hierdoor mogelijk. Nieuwe luchtruimindeling: Schetsontwerp
    - Het Schetsontwerp beschrijft op hoofdlijnen de nieuwe luchtruimindeling boven de 1.800 meter hoogte.
    - In het ontwerp is het via internationale samenwerking gelukt om een uitgebreid militair oefengebied te realiseren en de benodigde verschuivingen in de civiele verkeersstromen en internationale aansluitingen in te passen.
    - Een vierde naderingspunt voor luchthaven Schiphol maakt geen onderdeel uit van de nieuwe indeling.
    - De nieuwe luchtruimindeling vormt de toekomstbestendige basis voor de invoering van vaste naderingsroutes rondom luchthavens, waarmee toekomstige verbeteringen voor leefomgevingskwaliteit onder ‘Hoger naderen luchthavens’ worden mogelijk gemaakt.
    - Implementatie is voorzien van 2028-2030.
- Hoger naderen luchthavens: Startnotitie
    - De Startnotitie licht toe hoe met projecten ‘hoger naderen luchthavens’ de komende jaren de leefomgevingskwaliteit rond luchthavens wordt verbeterd in afstemming met de omwonenden

van de luchthavens. In een leertraject op één landingsbaan op Schiphol wordt ervaring opgedaan die vervolgens wordt meegenomen in vervolgprojecten hoger naderen luchthavens.
    - Implementatie is voorzien tussen 2027 en 2035.
    - Participatie voor het leertraject start in 2025
- Effectenanalyse Nieuwe luchtruimindeling
    - De mogelijke effecten van de nieuwe luchtruimindeling zijn met effectanalyses in beeld gebracht. De potentiële effecten van de projecten Hoger Naderen maken hier geen onderdeel van uit.
    - Met de nieuwe luchtruimindeling wordt een zeer significante stijging van de Militaire Missie Effectiviteit bereikt. De verwachte netto effecten op de uitstoot van CO2 van verkeer van en naar Schiphol in de nieuwe indeling van het luchtruim zijn vrijwel neutraal. De CO2 effecten op het Europese netwerk zijn naar verwachting licht positief. In algemene zin zijn de verwachte effecten op geluid beperkt. Twee mogelijke lokale verschuivingen in de geluidbelasting rond Schiphol worden in de brief toegelicht.
- Externe Commissie
    - Als invulling van twee moties (Grinwis, Van Dijk) wordt een externe commissie 'nut en noodzaak' (adviescommissie uitvoering luchtruimherziening) ingericht. Het advies van de commissie, die wordt gevraagd een klankbordgroep van omwonenden te betrekken, wordt betrokken in het Voorlopig Ontwerp.
    - Vaststelling van de opdracht en werkwijze van deze onafhankelijke commissie kan plaatsvinden na afstemming hierover met de onafhankelijke voorzitter. Niet voordat de beoogd voorzitter, die in overleg met u en uw collega van Defensie is aangezocht, diens rol heeft bevestigd, kan het Instellingsbesluit ter vaststelling aan de Ministerraad worden aangeboden, waarna de Kamer cf. toezegging over de samenstelling van de commissie kan worden geïnformeerd.
- Vervolgstappen en participatie
    - Het Schetsontwerp is geen besluitvormend document. Het is een eerste stap om te komen tot een Voorlopig ontwerp.
    - Vanzelfsprekend maakt participatie onderdeel uit van de vervolgstappen. De beoogde aanpak, waarin medeoverheden, omwonenden, de externe commissie en een in te richten klankbordgroep worden betrokken, wordt cf. toezegging ook in de brief en de documenten beschreven.
    - Een externe commissie zal worden ingesteld om advies te geven, zodat dit kan worden betrokken bij het verder uitwerken van het Schetsontwerp in een Voorlopig Ontwerp
    - Niet eerder dan in 2026 is besluitvorming voorzien. Daarbij wordt het Voorlopig Ontwerp aan de Tweede Kamer voorgelegd. Binnen de kaders van dit besluit zal de detailuitwerking van het definitieve ontwerp worden gemaakt voor de implementatie van de nieuwe indeling van het luchtruim. Daarnaast is betrokkenheid van omwonenden nadrukkelijk voorzien bij de projecten Hoger Naderen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief programma Luchtruimherziening-Schetsontwerp en Hoger Naderen	Deze brief biedt bijlagen 2 t/m 4 aan de Tweede Kamer aan.
2	Schetsontwerp nieuwe indeling van het luchtruim	Beschrijft het eerste ontwerp van de nieuwe indeling van het luchtruim.
3	Startnotitie Hoger Naderen Luchthavens	Beschrijft de aanpak voor de projecten Hoger Naderen Luchthavens.
4	Publiekssamenvatting effectanalyse NLR (2025)	Betreft de uitgevoerde effectanalyse door het NLR op het Schetsontwerp.

Datum
12 februari 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/37685

Opgesteld door
DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Programma Luchtruimherziening

Aan
Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Bijlage(n)
4